

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabržini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 6. svečer. — Cene oglašom 16 st. na vrsto petič; poslanice, smrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON številka 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vsako leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne odzira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefran. pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN G. J. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hraunilnični račun št. 652.841.

Vojna na skrajnem Vstoku.

(Brzobjavne vesti).

Rusko brodovje v vzhodnih vodah.

SAIGON 8. (Agence Havas) Ruska ambulančna ladja Kostroma je dospela semkaj, iz česar se da sklepati, da se bliža eskadra Nebogatova. Šestnajst tovornih ladij se nahaja blizu predgorja St. Jacques. Eskadra Roždestvenskega je usidrana baje blizu anamske obali.

LONDON 8. »Daily Telegraph« poroča iz Tokija, da je francoska vlada v svojem odgovoru na drugi protest Japonske izjavila, da je bila ruska eskadra naprošena, naj zapusti zaliv Hongce. Sodi se, da porabi Roždestvenski kakor nov temelj svojemu brodovju zaliv Leongdoi na južavzhodni obali Anamski.

LABUAN (na otoku Borneo) 8. Parnik »Chlengoi« je v noči od 5. t. m. 50 milj severovzhodno od Labuana pasiral veliko iz dveh divizij obstoječo floto, ki je bila usidrana. Narodnost flote ni bilo možno prepoznati, ki je pa imela luči in je, kakor je bilo videti, ukrevala premog.

TOKIO 8. (Reuterjev biro) O ruskih torpedorkah, ki so iz Vladivostoka šle na pohod, ni došlo več nikakih nadaljnjih poročil. Sodi se, da so se vratile v vladivostoško luko.

Poročilo generala Lineviča.

PETROGRAD 8. (Petr. brz. agent.) General Linevič je včeraj brzobjavil: Dae 4. t. m. je japonsko konjeničstvo potisnilo nazaj naše sprednje straže na konjih.

Francija in Japonska.

PARIZ 8. Japonski odposlanec dr. Montono je prišel včeraj popoldne v ministerstvo znanjih stvari, kjer se je dolgo razgovarjal z ministrom znanjih stvari, Delcas-é-jem. Neka nota »Agence Havas« je izjavila — nasprotno z tistimi, ki jih je neka inozemska agentura v neki brzobjavki iz Hongkonga priobčila — [da Francoska vlada, ne le da ni kršila nevtralnosti, ampak da je svojim civilnim in vojaškim agentom, strogo naročila, naj pazijo, da se nevtralnost strogo izvršuje.

Brzobjavne vesti.

Grafica Motignoso.

DRAŽDANE 8. Nasproti raznim vestem v novinah, javlja »Dresdener Journal«, da se je dne 22. t. m. na kraljevo povelje podal v Florencia državni minister dr. Otto, da se z grafico Montignoso pogeja. Tamkaj je bila tudi sklenjena in podpisana pogodba, ki jo mora podpisati še kralj. Državni minister se je včeraj povrnil v Draždane. O

PODLISTEK.

198

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. O.-Š.

— Ne sili vame. Ti se biješ za Šimana, tudi jaz. Ali v tebi so drugačne oči. Ko kane zadnja kaplja Horvatovega plemena, razmišljal bom, kaj je krivo. To je zapis mojega očeta, ali dotlej se ne plašim tudi krivega pota.

— Potuj po puščavi! Prodril sem va-te, misleč, da ti je sree biser, ali našel sem samo kamen. Stara plemenitost je tebi uvel evet, jaz pa nosim ta sveži evet pod kalpakom. Nismo enako tkani. Ti bji se za-se, jaz se hočem za zakon. Z Bogom, Nikola!

Ivanu, jeklenemu branitelju Marijinega prava, je skočila kri v glavo, ko je čul, kakov sad je rodila njegova zmaga. Silni knez krški je bil zastavil ostrino svojega

vsebinsi pogodbe ni možno še ničesar poročati, ker je kralj še ni podpisal.

Grški kralj Juriji.

ATENE 7. God kraljev so po vsej deželi alovessao obhajali. Kralj je podelil ministru znanjih stvari Skouyesu v priznanje velikih zaslug veliki častniški križ reda Izveličarjevega.

CETINJE 7. Povodom godu grškega kralja se je knez Nikolaj podal osebno k grškemu diplomatičnemu agentu ter mu izrazil svoje čestitke za grškega kralja.

Srbsko posojilo.

BELIGRAD 8. Srbsko posojilo je bilo izdano po 83 1/2 %.

Kolera.

PETROGRAD 8. »Novoje Vremja« poroča iz Zarizina, da je tamkaj umrla ena oseba na kolero.

God prince Jurija.

KANEJA 8. (Reuterjev biro) God prince Jurija so tukaj praznovali z zahvalno pesmijo v stolnici. Parada čet se pa ni vršila.

Cesar Viljem.

KARLSRUHE 8. Cesar Viljem je odpotoval v Strassburg. Na kolodvor ga je spremlja vsa obitelj velikega vojvode.

Grof Tisza v avdijenci.

BUDIMPEŠTA 8. Ogr. brz. biro poroča z Dunaja: Ministerski predsednik grof Tisza je bil danes o poludne vsprejet od cesarja v avdijenci, ki je trajala pol ure. Grof Tisza se danes ob 3. uri popoldne odpelje v Budimpešto. Kakor smo zvedeli, ni bil na današnji avdijenci storjen nikak odločen sklep v stvari ršenja krza.

Rusko-japonska vojna.

TRST, dne 8. maja 1905.

Oni visoki nemški general, ki je ta dni priobčil v »Neue Freie Presse« jako zanimiva razmotrivanja o možnih posledicah pričakovane velike bitke na morju, je povdarjal uvidoma, kako da ni nikdo več prav verjel, da bi Rusija zamogla v resnici staviti v vzhodno-azijsko vodovje toliko silo, ki bi se mogla z nado do vspeha spustiti v boj za zopetno pridobitev gospodstva na morju v vzhodni Aziji. Nemški general pravi, da se je v tem pogledu motil ves svet in priznava odkrito, da se je motil tudi on (s čemer pa še ni rečeno, da se je morda »blamiral«, ker tako očitanje velja le za »Edinost«). Naši tržaški čitatelji se gotovo spominjajo še, kako je tržaški »Piccolo« vsako noč, ki je govorila o balistični floti, oziroma o nje oboroževanju, stavljala pod porogljiv in karakterističen naslov: »Flotta fantasma«. Nu, nam se večdar dozideva, da se tržaški japonofileki list ni

meša, da reši krono Ludovikovi hčeri, ker se ni nadejal rešitve od slabe kalabreške rodbine, ali Ivan krški se ni boril samo za kraljico, ampak tudi za kraljevino in njena prava. Niti na kraj pameti mu ni bilo, da bi postal podajač Ššmanove samovolje. Prezirljive, oboje besede Luksemburgovca so mu šle kakor nož skozi srce. A ko je videl, da se Nikola Gorjanski posmehuje njegovi pravični jezi, da isti ne misli na druge, nego na-se, prišla ga je nevolja za srce in je hitrim korakom izginil iz dvorane.

— Ivan! Ivan! Stoj! je zaklical Nikola za njim, videč, kako knezu rastejo žile na čelu, kako odhaja jezen, ali zastoj — Ivan ni obrnil glave.

Nekaj je zabeležil Nikola, šala ga je minola. Stisnivi se v kot okna je začel motriti široko savsko ravnico, spominjal se je, da stoji na kraljevskem gradu svoje domovine. Oko se mu je zaustavilo na stari slavovski zastavi, nekaj ga je zgrabilo za srce in jel je razmišljati o smislu Ivanovih besed. Ni se menil za klanjanje pred prestolom, niti za pisano množico plemičev. Čudne misli so mu vznemirile dušo, skoro da je umel resnico Ivanovih besed. Tedaj se je nekdo

hotel le rogati, marveč da je s tem dajal izraza svojemu uverjenju, da je izključeno, da bi mogla Rusija poslati še pravočasno v vzhodno-azijsko vodovje silo, ki bi se mogla spustiti z admiralom Togo v resen boj. Ali z drugimi besedami: pomorsko silo, ki bi mogla izsiliti spremembo vsega skupnega vojnega položaja.

Na to svoje uverjenje, da je namreč japonskemu brodovju zagotovljeno gospodstvo na morju in da je definitivno izključena vsaka nevarnost za Transporte iz domovine na bojišče, so japonofileki listi opisali svoje trditve, da je vojna že izgubljena za Rusijo, in da nadaljno vojevanje od nje strani nima nikakega smisla.

V tem vsobnem uverjenju je vzrok, da je bilo presenečenje po nenadnem prihodu Roždestvenskega v južno-kitajsko vodovje tako veliko. Da, ni jih presenetilo samo dejstvo, da je Rusija mogla poslati na Vstok tako pomorsko silo, ampak presenetilo jih je tudi in menda še najbolj dejstvo, da ni sicer vsemožni in radi njegove podjeteosti toliko hvaljeni japonski admiral Togo vprizoril niti najmanjšega poskusa, da bi ruskemu brodovju preprečil pot na skrajni Vstok. Da, to je bila svetovna senzacija: da je rusko brodovje došlo tjakaj neovirano in nenadlegovano od nikogar. To je osupnilo tudi japonofileki svet, ki je začel razmišljati o vzrokih tej pasiviteti admiral Togo nasproti bližanju ruskega brodovja. Kmalu so se začeli pojavljati japonofileki listi z modrovanji in dokazovanji, da admiralu Togo najbolje kaže, ako prestopi v »strategično« defenzivo. In tudi »Neue Freie Presse« v zadnji došli nam številki dokazuje, da se admiral Togo gotovo ne spusti v boj drugje, nego v severno-kitajskem morju. Rečeni list opozarja tudi, da bo moral svet še precej časa brzdati svojo nestrpljivost. Kako vse drugače zveni to, nego popred, ko se je rusko brodovje pojavilo ob vzhodno afrikan-skem obrežju! Takrat so kar pošiljali japonofileki listi admiralu Togo, naj se poda tja do Madagaskarja, naj »poišče« tam Roždestvenskega, da ga — to se je umevalo že samo ob sebi — temeljito potolče. Sedaj pa ima Togo svojega sovražnika tako rekoč pred nosom — razdalja mej njima znaša le par dni — in Togo — se izogiblje sovražnika. Kje je, vprašamo še enkrat, vzrok tej pasiviteti, tej nedelavnosti, temu ponehanju podjetnosti admiral Togo? Tudi v tem pogledu so začeli japonofileki listi sami dajati počasi nekoliko pojasnila.

Mi smo ob vsaki pribliki svarili čitatelje, naj se ne puščejo varati po tistih poročilih iz japonskih virov, ki so vsikdar natančno poznali ruske izgube, svojih lastnih japonskih pa nikdar. Že zdrava človeška pamet je pravila človeku, da Japonci prikrivajo svetu

dotaknil njegovega ramena. Nikola je obrnil glavo, pred njim je stal Detrik Bubek.

— Kaj je, gospod Detrik?

— Kraljica ti sporoča, da prideš v njen stan, ko se izvrši slavnost.

— Kraljica? Ko se izvrši slavnost?

— Da, ima ti reči besedo in slavnost se završava ravnekar.

— Dobro, Detrik, hvala ti! Ah, že odhajajo.

Glasnik je mahnil s srebrno palico, plemstvo se je umikalo na desno in na levo, da bo vladarjema pot svobodna. Med sabljami kumanskih stražarjev, spremljana od bana Lučenea in kardinala Dmitra, vračala sta se Ššman in Marija polagoma v svoje stanove, plemstvo se je klanjalo z desne in leve, in tu pa tam so se začeli vsklik:

— Vivat Sigismundus! Vivat Maria!

Nikola je gledal v to pisano vrvenje, v to zlato, svilo, drago kamenje, ostro, blesteče orožje — kakor iz spanja; pred njegovimi očmi se je tresel ta sijaj, ali njegove misli so blodile daleč, daleč.

Tedaj mu je prišepnil Morović:

— Čemu si se zaglobil v žalostne misli! Vem, tvoje oči blodijo po sijajni

resnico in da potajujejo svoje resnične izgube. In glejte, danes, ko ne vedo drugače opravičevati pasivitete japonskega brodovja nasproti ruskemu, danes priznavajo tudi od japonofileke strani, da je japonsko brodovje oslabevalo vlad velikih izgub. Berolinskemu »Lokal-Anzeigerju« javljajo namreč z San-geja, da so bile izgube japonskega brodovja veliko večje, nego se je mislilo do sedaj. Tako je n. pr. izgubljena oklopnjača »Mikasa« — ki je bila menda celo admiralska ladja. To izgubo, ki je pomenjala izdatno zmanjšanje skupne sile admiral Togo, so Japonci skrbno prikrivali do sedaj.

Pa tudi vladivostoško brodovje je začelo dajati zopet znake življenja od sebe. In kako da zna ta mala eskadra postajati nadležna, to je že dovolj občutil admiral Kamimura. Te dni so štiri torpedovke vladivostoškega brodovja vprizorile vspešen pohod (raid), kajte zažgale so neko japonsko ladjo. Ker ni dvomiti, da bodo sledili taki pohodi tudi od strani križarjev, bo siljen admiral Togo obračati svojo pozornost tudi temu brodovju in deliti svoje sile. To bi bil še en vzrok, ki nam pojasnjuje, zakaj noče Togo iskati Roždestvenskega in se drži v zavetju domačega vodovja. Oa dobro ve, da je sedaj za Japonce v igri — vse. Kratki čas dveh, treh ur utegne odločiti: če bo Togo tepen, bo tepena — Japonska. Lahko je umeti torej, zakaj se admiral Togo v strahu izogiblje vsakemu riziku.

Res, neverjetno je, kako more sila na morju, nastopivša nenadoma, h kratu spremeniti ves položaj. Evo vam torej tisti vpliv baltičkega brodovja, o katerem je toliko govoril naš strokovjaški sodrudnik. Ta sprememba, oziroma ta vpliv odmeva t dni iz poročil iz Tokija, kjer da vlada neznanosko razburjenje — proti Franciji. Nad Francijo atressajo Japonci sedaj svojo jezo in jej očitajo kršenje nevtralnosti. Oni vidijo menda to kršenje v tem, da je rusko brodovje moglo priti v njihovo vodovje.

Nu, psihološko je to umljivo, ako iščejo Japonci odduška v svojem razburjenju. Če pa danes poročajo iz Tokija, da hočejo japonske trgovinske zbornice pritrpati vse zveze z francoskimi državljani in da naobraženi krogi zahtevajo, naj Japonska pošlje Franciji »ultimatum«, je to tako prazno žuganje, da more vzbuditi le smeh pri vsakem pametnem človeku.

Narodno-gospodarska važnost Dalmacije.

Da. Ravno mi. A zakaj mi? Zato, ker se vsi brigajo za nas, za naš blagor, za našo kožo. Kako smo mi Hrvatje hkratu postali važni ljudje na grudi svoje zemlje! Tu Madžari, tam Italijani, tam Avstrijci, Nemci iz

množici in iščejo zastoj glave milega ti očeta. Spominjaš se krvavega dne pri Gorjanu. Tolaj se, maščevanje dremlje, ali ni umrlo.

— Varaš se, brat, je škriknil Nikola, kakor da ga je pičil gad, maščevanje ne dremlje, ampak bdi.

Nikolini očesi sta pomotneli, nista videli

druzege nego kri. Zadnji odmev besed Ivana

krškega je izginil iz njegovega srca, in potisnil se je naprej med množico, da bi prišel do kraljice Marije.

V isti sobi, kjer je pred nekoliko meseci stanoval Pavel Horvat, je sedela Marija na mehke sedežu kraj odprtega okna. Roki je bila položila v krilo, dvigala je trudno glavo proti odprtemu oknu, da uživa svežega zraka. Bledi obraz jej je bil suh kakor po težki bolezni; iz polumrtvih oči je gledala skrb. Tu pa tam sta se jej ustneci stisnili, tu pa tam so se jej stresle mišice mrtvega obraza in čudne črte so se kržale po njem, kakor slab blisk strele na motnem nebu. Sedaj pa sedaj je dvignila glavo, ali jo hitro zopet spustila na prsa, pak si videl, kako v plavih laseh seva po kak srebrn las.

(Pride še.)

Germanije... tam vsi govorijo o nas... vsi nam žele dobro.

Srečni ljudje, mi Hrvatje! Skoro se bosta prelivala med in maleko po naših deželah: po naši Hrvatski, naši Slavoniji, naši Dalmaciji, naši Istri, naši Bosni in Hercegovini. Ti ljubi moj Bog: srečni, presrečni smo!

Ne zamerjamo nikakor avstrijsko-nemškemu poslancu Sylvestru, da je povodom nekega volilnega zborovanja v svojem govoru branil politične in ekonomske interese svoje Avstrije proti oni brezobzirni Madjarski, ki hoče Dalmacijo se silo odtrgati od Avstrije. Prav ima poslanec Sylvester. Kajti, kaj bi bila današnja Avstrija, ako jej Madjarska v resnici poziblje ono petdesetorico pomorskih pristanišč dalmatinskih? Z Bogom morje Adrijsko za Avstrijo! Z Bogom pomorska važnost Avstrije! Z Bogom avstrijska — velesila! Avstrijski emporij mornarice, trgovine in prometa, mesto Trst, bi bilo za Avstrijo, izgubljeno oko razbite glave.

Vse se vrti okolo morja, vse pleše okolo — Dalmacije. Dalmatinsko vprašanje peče poklice in nepoklice. Peče avstrijske Nemce. Bode avstro-ogrsko Madjare. Srbi pangermanske Nemce. Vznemirja naše italijanske prijatelje v Trstu, Istri, na Goriškem, v Trentinu in Dalmaciji. Tako postaja dalmatinsko vprašanje vprašanjem Evrope. Tako postajajo danes Hrvatje glasoviti, ker je Dalmacija njihova dedovina, njihova domovina, njihova bodočnost. In morda še kaj več!..

Avstrijski pangermanec Prade, poslanec v državnem zboru na Dunaju, se zanima za politično-administrativno združenje Dalmacije s Hrvatsko ter povdarja važnost in položaj Bosne in Hercegovine. On je uverjen, da je v morebitnem združenju teh pokrajin čarobni ključ bodočega obstanka avstro-ogrsko-munarhijske in da bi po tem združenju navstal nov mlad činitelj, ki bi, usredotočen v Hrvatsko, vplival na razvoj politično-gospodarskih obstojnosti države Habsburžanov.

»Budapesti Hirap«, s katerim je v prijateljskih zvezah znani madjarski profesor dr. Havas, pa ekspektira v državno-pravem vprašanju Dalmacije in vindicira pripadnost to poslednje k Madjarski. Temu madjarskem listu je Dalmacija alfa in omega madjarskih želja. Dotični članek je pravi politično-gospodarski »confiteor« Košutovskega programa.

Med tem torej, ko se vsa ta gospoda, vredni naši prijatelji, brigajo za nas, začne njamo mi še le razmišljati o vzrokih toliki skrbi... Poljedelstvo, vinogradarstvo, šumsko in rudarsko blago, pak to divno naše morje Adrijsko — to so prvi in glavni vzroki, radi katerih nas ljubkajo naši vredni prijatelji! V jabolko našega narodno-gospodarskega bogatstva bi hoteli ugrizniti. Pa če so že toliki egoisti ti avstrijski Nemci, ti Nemci velike Germanije, ti naši viteški bratje Madjari, ti naši pomorski sosedi Italijani — e, potem treba, da smo mi še večji egoisti od njih!

Madjarska brez Hrvatske in Slavonije pala bi na povsem slaboten stolec. Postala bi šlovec z enim očesom, eno roko, eno nogo. Sree ne bi Madjarski več bilo tako živo in silovito. V Madjarski bi navstala gospodarska in politična anemija, slabost. Na drugi strani pa, ako bi se Hrvatska in Slavonija ujedinila z Dalmacijo ter se priključili k cisilavski Avstriji, tedaj bi kristalizacija teh treh naših dežel eo ipso atrahirala k svojemu centričnemu kristalu tudi Istro, Bosno in Hercegovino. S takim matematičnim, političnim, pomorskim, gospodarskim in strateškim činiteljem imela bi Avstrija ustvariti duvalistično politično-gospodarsko državno tvorbo. Ker le taka tvorba more resviti avstro-ogrsko monarhijo neizogibne politične in gospodarske pogube. To bi bila najzaslužnejša in najprimernejša ukrotitev madjarskega šovinizma, madjarske brezobzirnosti, madjarskega nasilja.

Adriaticus.

Sestanek v Benetkah.

Čitateljem je znano, kako so smo mi o sestanku Goluchowskega in Tittonija. — Nas ne motijo nič vsi tisti oficijozni slavospevi o modrosti italijanske in avstrijske diplomacije. Naše uverjenje je trdno, da se je v razmerju med Avstrijo in Italijo v zadnjih časih zopet nekaj potrgalo in da so v Benetkah hiteli krpati — za silo. Ugodno nam je, da vidimo to naše mnenje potrjeno tudi v nekem dopisu iz Benetk v dunajski »Information«. Delajo se pravi rečni dopis — kakor da so vzra-

doščeni na sestanku med Goluchowskim in Tittonijem, slavé ta dva državnika v najlepših napevih; prijateljstvo kažejo kakor najkrajše pred vsim svetom; in radujejo se celo v nadi, da cesar Fran Josip skoro obišče Kvirinal. Poleg vsega tega pa je resničnost vendar zelo prozaična, rekli bi skoraj, trda. Da je prišlo do tega sestanka, to ni bilo kronanje prijateljstva, ampak je bila pomoč v najskrajnejši sili. Diplomatične težave med Italijo in Avstro-Ogrsko so se tako nagromadile, da je moralo priti do sestanka, ako so se hoteli izogniti budim posledicam. Način, kakor je Italija stopila Avstro-Ogrski na pot v balkanski politiki, ter je hotela odtisniti avstro-rusko prvenstvo v balkanskih stvarih, to je moralo dovesti do razgovora, ki pa ni bil prijeten nadaljevanje razprav v Opatiji, in ki ga grof Goluchowski gotovo ni predvidel v Opatiji. V koliko da so bili tedanji razgovori koristni, o tem ni mogoče še soditi. Na vsaki način pa je predzgodovina tega sestanka karakteristična, četudi nas ne more navdušiti za razmerje med obema za veznicama. To pa treba gospodu Tittoniju priznati — tako zaključuje dopis iz Benetk da je dobro pogodil uprizaritev sestanka.

Sestanek škofov v Rimu.

Zaderski »Narodni List« piše: Za dan 21. t. m. je papež Pj X. sklical škofa metropolij zadarske, goriške in zagrebške na sestanek, ki ima namen, da reši vprašanje glede staroslovenske službe božje v omenjenih metropolijah. O tem vprašanju so se že posvetovali dalmatinski škofje na predhodnem sestanku pri nadškofu Dvorniku v Zadru meseca februarja tega leta. Kaj da so škofje sklenili, ni prodrla v javnost — ali hočemo verjeti, da so se složili v uvaževanju narodne želje, ki je naša izraza na velikem narodnem shodu v Spljetu leta 1902. Opozorjamo jih že sedaj, naj se na kompetentnem mestu kakor pravi narodni škofje živo zavzemajo za to pravo, s katerim je ozko združeno versko čutstvo našega naroda. Vsaki poskus, da bi se ta pravica kršila, bi mogel dovesti za seboj usodnih posledice, ki ne bi bile koristne ni hrvatskemu narodu ni katoliški veri.

Drobne politične vesti.

Inozemski dijaki na nemških vseučiliščih. V zadnjih letih se je število inozemskih dijakov na nemških vseučiliščih znatno pomnožilo. Minolega leta je v letnem semestru na Nemškem študiralo 860 dijakov iz Rusije, 536 iz Avstrije, 276 iz Amerike, 253 iz Švice, 149 iz Angležke, 133 iz Azije (največ iz Japonske). Skupno je bilo 2299 dijakov iz evropskih, 432 pa iz izvenevropskih držav.

Hrvatje v južni Ameriki. »Hrvatska Zastava« pše, da si Hrvatje v Antofagasti (v južni Ameriki) osnujejo hrvatsko šolo. Piscoč o hrvatski industriji v južni Ameriki, naglašja list, da so najbogatejši naseljenici v južni Ameriki Hrvatje, ter da je poleg Nikole Mihanovića v Buenos-Airesu še deset milijonarjev Hrvatov, ki se pa malo javljajo v narodnem življenju. Le par industrijskih dela v tem častno izjemo.

Kandidat za djakovsko škofijo. Iz Zagreba javljajo, da utagne biti naslednikom Strossmayerjev imenovan zagrebški posvečeni škof dr. Ivan Krpae.

Gibanja na Kreti. Iz Kanaeje poročajo, da krečanski grški časniki ostro napadajo italijanskega generalnega konzula Negrija, kateremu se po krivem podtika, da je prepovedal položiti grško zastavo na krsto rekega krečanskega orožnika, ki je v tamošnji italijanski bolnišnici umrl. V ulicah Kanaeje so bili v soboto zvečer razdeljeni med občinstvo sramotilni spisi proti Negriju. V petek je bil v predmestju Neubora umorjen neki Mohamedanec. Mohamedansko prebivalstvo je radi tega čina silno prestrašeno.

Domače vesti.

Srbski gostje v Trstu. V petek večer so dospeli iz Benetk v Trst ravnatelj kraljeve akademije v Belgradu, profesor Borislav Todorović, profesorja na isti akademiji Ljubomir Čirić in Branišlav Todorović, dalje Gjorgje Ranojević, tajnik borze in glavni urednik lista »Srbski ekonomista« v Belgradu in Dušan Pasić, major srbskega generalnega štaba in žanjimi 60 dijakov gori omenjene trgovske akademije. Odpotovali so bili iz

Belgrada preko Budimpešte, Reke, Benetk v Trst, odkoder so se vrnili včeraj zvečer preko Zagreba v Belgrad, v svrhu, da prouče omenjene trgovske centre. Včeraj jutraj so si ogledali naš »Narodni dom«, o kojem so se jako pohvalno izrazili ter so obiskali tudi naše uredništvo. Po nemilem slučaju doznali smo še le včeraj, da so se mudili že par dni v Trstu, ker bi jim bili sicer šli radi na roko, da bi si ogledali malo bolje naše zavode in našo gospodarsko in narodno organizacijo. Tako nam ne preostaje drugoga, nego, da kličemo milim bratom, s kojimi smo mi imeli priliko občevati le kratek čas: Sretan povratak v slobodnu Srbiju!

Predavanje g. Grošelj. Nastopno priobčujemo poročilo o predavanju, ki ga je dne 30. m. m. imel v »Sokolovi dvorani« cand. phil. g. Pavel Grošelj o »pokoljenju človeka in njegovem stališču«, česar nismo zamogli storiti dosedaj radi pomanjkanja prostora.

Predavatelj je začel s konstatacijo, kako da se od začetka vse spreminja: narodi, človeštvo, orodja. Tudi v dobi, ko je bil človek še pol divjak, je že kazal hrepenenje po razvoju.

Do nedolgo je vladal nazor, da je človek krona vsemu in da vse obstoji radi njega. In poleg tega nazor, da je zemlja središče vesoljstva. Dolgo je trebalo — do Galileia in Kopernika — da je bil ovržen rečeni zemlje srednji nazor. Ko je Galilei prišel se svojim naukom, da se zemlja suče okolo solca in ne nasprotno, zavlada je velik hrup v katoliškem svetu. Vendar so bile še leta 1835. Kopernikove knjige, pisane v smislu Galilei-avega nauka, na indeksu (bilo je prepovedano čitati jih). Danes pa se že otroci uče v šoli, kar je učil Galilei.

Tudi nazor, da je bil človek že od nekdaj najvišji stvarstva in da je ostal nespremenjen, je danes ovržen po antropološkim raziskavanju.

Tudi zemlja se spreminja, tudi ona je organizem. Sloveči zvezdokazanci so dokazali, da se je vesoljstvo razvijalo naravnim potom. Bitja v prvotnih formah so vsa enaka od nekdaj.

Tu je prešel govornik v razlaganje Darwinove teorije (Darwin je bil angleški učenjak, medicinec in prirodoslovec, ki je zasledoval izvor sedaj živečih vrst živali in rastlinstva). Ta je prišel do zaključka, da se rastline in živali spreminjajo, da torej ne velja nauk o nespremenljivosti vrst živalstva in rastlinstva. Te se spreminjajo pred našimi očmi. Temu dokaz je, da jih je možno spreminjati tudi umetnim načinom. Predavatelj je to ilustriral z izgledi, n. pr., kako more vrtnar rastlinam dajati drugačno vnanost, ki jo prvotno niso imele. Kako se pa to vrši v naravi? Kar je slabejega poginja, kar je boljsega se ohranja, in zato je jedro Darwinove teorije: boj za obstanek. Narava torej izbira in posledica temu je, da se življenje razvija od priprostih do popolnih oblik. Tako je prišlo v milijonih let do dovršenih bitij. Učenjaki razdeljujejo ta razvoj v: predživiljsko, praživiljsko, srednježiviljsko dobo. V predživiljski dobi ni bilo še živih bitij in je bila današnja oblika zemlje v porajanju. V praživiljski dobi so bili prvi znaki življenja bitij. Srednježiviljska doba je bila doba nadaljnjega razvoja do novoživiljske dobe, v kateri nastopajo že sesalci, katerim pripada tudi človek. Seveda so bila vmes prehodna bitja. A to nam potrja, da so bitja navstajala eno iz drugega.

Tu je predavatelj došel do vprašanja: od kod je človek? Na to vprašanje je odgovoril, da je bil človeku isti prednik kakor opicam. Čudno in neprijetno zveni to za naše običajno naziranje, ali le na prvi hip, kajti postulat logike vsega razvoja je, da se je človek razvil iz nižjih bitij. Medicinci so že skušali vcepiti človeško kri opici in zgodilo se je to brez škodljivih posledic za poslednjo. Nasprotno pa se je zgodilo, ko so vcepili mačko kri psu: ta poslednji je poginil. Sivar je bila torej tako, da v prvem slučaju je bila kri sorodna, v drugem pa ne. Kri obstoji namreč iz takozvanega krvnega seruma, v katerem plava nešteto takimeno- vanih stanič, ki so v različnih bitjih različne po sestavi. Ako so prišle v dotik različne stanice — kakor smo omenili gori o mački n psu — vplivajo ubijalno, ostajajo pa indiferentne, če so si sorodne, kakor je pokazal ipokus s krvjo pri človeku in opici.

Ker je torej Darwin dokazal, da se je ves razvoj vršil tako, da je slabije poginjalo in boljše ostajalo, moremo umeti tudi nauk, da je ta boj za obstanek rodil tudi človeka. Povsem kriv je torej nazor, da je pokoljenje iz nižjih bitij sramotno za človeka, sramotno pa bi bilo površanje v živalstvo!

Na to je prešel predavatelj k vprašanju o stališču človeka v prirodi. Prišel je do zaključka, da ni res, da je vsa narava tu radi človeka, kajti ta poslednji je le prah v vesoljstvu. To je organizem, a človek je samo oddelek v njem. Pač pa se more človek se svojim umom uglobiti v naravo. Človeštvo ne bo ostajalo vedno kakoršnje je danes; kakor tako izgine, a se potem povspne do še višjih organizmov.

Predavatelj je zaključil:

Kaka je torej usoda nas Slovencev po Darwinovi teoriji? Na prvi pogled mračna. Mi smo res po številu majhni. Ali naše usode ne bo odločalo število, ampak naša zdrava konstitucija. Naš življenjski vzpon je za življenje in tako smo se ohranili skozi stoletja. Mi moramo našemu narodu vcepiti energijo in gojiti moramo svobodno vedo, svobodno znanost. Ta bo branila našo individualnost, našo moč. Ko sem prišel v Trst in zazrl to morje, širila so se mi prsa. Morje je naša bodočnost, tu le se more usposobiti narod za veliko trgovino in industrijo. Ne navajamo torej naroda k brezupu, ampak k delu, k samopomoči. A k tej nas vodi narava — spoznavajmo to resnico! Spominjajmo se besed pokojnega pesnika Ketteja:

Resnica je le edna, edna in več kot enega življenja vredna, in vredna več kot ene, ene smrti.

»Slovensko planinsko društvo«. Iz delavskih krogov smo prejeli:

O tem slovenskem društvu pišejo slovenske novine dan na dan in je gotovo, da ga ni zavednega Slovence, ki bi ne poznal važnosti tega društva, za ohranitev naše lasti in narodnega značaja naših tal. Vkljub temu pa je med našim narodom še tisoče in tisoče takih, ki nimajo pojma o važnosti planinskega društva. Jaz govorim tu v prvi vrsti, o naših delavskih masah. Mi delavci čitamo o marsičem, tudi o političnih vprašanjih, radi razpravljamo — kar pa se tiče planinstva, so to za naše širše sloje še povsem nepoznana tla. Ako se skuša kaj razpravljati o tem vprašanju, se naleta na odgovor: »Kaj bomo mi lazili po hribih, saj delamo dovolj cele tedne — svobodni dnevi pa nam služijo v počitek.

Oni, ki imajo res težka dela, imajo prav da o praznikih počivajo, a ne delajo prav, ako posedajo po cele dneve po zaduhlih prostorih, mesto da bi se podajali v okolico na čisti zrak. Mi nočemo reči, da bi delavci ne smeli v gostilno, ker vemo, da tudi on za potrebo popije čašo dobrega. Naš namen je le odvračati delavce od celodnevne igranja v zaprtih prostorih, ker to škodi zdravju in žepu.

Planinsko društvo je vstanovljeno bolj za imovitejše sloje, ker se na pogostih in daljših izletih tudi precej troši; toda mi delavci moramo po svojih močeh podpirati to društvo, ker nam ono zaznamuje poti s slovenskimi napisi, ker nam skuša osvojiti naše slovenske podzemne krasote, katere je bil (deloma) že tujec ugrabil in nas sramotil z nastavljanjem napisov v tujih jezikih, in ker nam to društvo daja izgled, kako se najlaglje obrani: »zdrava duša v zdravem telesu«.

To društvo je še mlado, a je eno najdelavnejših. Vspehi, ki jih je doseglo v tako kratkem času svojega obstanka, nam morajo navdati čutstvom največega zadovoljstva.

Ker je tizaška podružnica našega »Planinskega društva« vzela v svojo oskrbo divaško podzemsko jamo, ki so jo prej imeli v najemu Nemci in ker so po prizadevanju te podružnice pota po tej jami sedaj mnogo bolj urejena nego so bila pod Nemci, ter je tudi razsvetljava boljša (acetilen) — kar je vse stalo velikih denarnih žrtv — je naša dolžnost, da si to našo krasoto ogledamo ter se vdeležimo velikega izleta prihodnje nedelje, ko bo ta jama slovesno otvorena.

Predvčerajšnja predstava v »Narodnem domu« ni vspela, kakor smo se nadejali. Vzrok temu je bilo, da se je zadnji dan pokvaril električni aparat, kateri je imel razsvetljevati slike »Kosmorame« ter da se ni posrečilo doseči dovoljnega efekta z aceti-

nsko, v naglici izposojeno svetiljko, katera ni dobro funkcionirala. Predstavitelj obžaluje nergodno ter prosí oprostjenja občinstvu, katero je imelo vzroka biti nezadovoljno s predstavo. V malo zadoščenje je izročil za družbo sv. Cirila in Metodija 25 K v roke uprave društva »Narodni dom«, akoravno je imel ozirom na velike troške za dvorano, tiskovine itd. le mal žisti dobiček.

Okrajna sodnija v Kopru in sodni dnevi v Dolini. Iz Doline nam pišejo: Zaradi oddaljenosti sodnije imamo za našo občino vsaki zadnji turek v mesecu takozvane sodne dneve (Gerichts Tage). — Kakor odposlanstvo sodnije prihajata po navadi po en sodni pristav in en zapisnikar, katera sta oba znana slovenskega jezika, t. j. jezika, ki se ga izključno poslužuje naše ljudstvo v obsegu občine Dolina, kakor tudi sosednih občin Ošiča-Klanec. To je vse lepo in prav, oziroma je dolžnost sodnije, da pošilja tako odposlanstvo, ki je tudi zmoglo govoriti s strankami. Vseših pa prihaja vendar tudi tako odposlanstvo, ki ne zna govoriti s strankami in v tem slučaju so stranke primorane, mučiti se po laško, in si pomagati kakor vejo in znajo, da le odpravijo in da ne odhajajo domov, ne da bi kaj odpravili. Taki slučajji so sicer redki, a dogajajo se vendar.

Javnost se še spominja kričeših krivic, že tolikokrat obelodanih v »Edinosti«, ki se dogajajo večini slov. prebivalstva v okraju koperskem.

Kdor čita »Edinost«, ta se torej gotovo še spominja, da so na sodnji v Kopru sami italijanski uradniki, ki ne znajo drugega nego ta jezik, izvzema edino ona dva, ki prihajata k nam v Dolino. Da pa ta dva (!) ne zadoštujejo za večino slovenskega prebivalstva, to se, seveda, umeje samo ob sebi. Za 10% italijanskega prebivalstva, ki biva edino v Kopru in v Mijah, torej v 2 mestecih, za te pa je že drugače preskrbljeno: ti nimajo nič manj nego 20 uradnikov!! Torej kakšno razmerje je to: za 90% — 2, za 10% — 20 uradnikov, reci: dvajset!!

To smo navedli le v boljše označenje uradovanja v Dolini.

Na sodnih dnevih, ko prihaja odposlanstvo, ki zna slovenski — se sicer govori se strankami slovensko, ali zapisniki se pišejo v laškem, strankam nerazumljivem jeziku!! In to velja za tožbe, za izvršilne prošnje, za pogodbe, za razpravne zapisnike, z eno besedo — vse se piše v italijanskem jeziku in te zapisnike morajo stranke podpisovati. Potrditi morajo se svojim podpisom, da je vse prav napisano in da se vsebina vjema s strankino željo. Tako je! Kaj pa naj zberejo stranke? Ali tako, ali pa — nič! Sploh se gospodje v Kopru bojijo slovenskega jezika, kakor vrag križa! Boje se ga, ker ga marze in ker ga ne znajo. Da bi pisali slovenski, za to niso zmogeli. Da bi narekovali slovenski zapisnik, na to ni misliti niti v sanjah.

Gospod predsednik dež. sodišča: ali ste žuli?! Odgovarja li taka uredba in taka praksa v Vašem delokrogu principu enakopravnosti?! Kaj pravite: kdo je odgovoren za te krivične razmere, za te nerednosti?! Pomislite malo in potem sodite! Kolikokrat smo Vam že poslali pritožbe iz naše občine ter zahtevali, da se na sodnji v Kopru oziroma na sodnih dnevih v Dolini govori in piše v našem jeziku, a kaj smo dosegli? Nič! Zakaj ne delite slabo in dobro z enako mero?!

Enaka bodi pravica za vseh tudi v jezikovnem pogledu, potem bomo molčali, drugače pa ne! Dokler ne bo zadovoljeno našim pravičnim zahtevam, trkali bomo tudi na drugem mestu, in trkali toliko časa, da dobimo, kar nam gre po zakonu in pravu!

Iz Gorice. Siro se govoriča, da se gorški Slovenci pripravljajo na slavljenje 100-letnice Schillerjeve, in to v nekem zavodu, v katerega zahajajo sami Slovenci in Italijani z malimi izumami. V ta namen se bodo deklarovali Schillerjeve pesmi.

O Prešernovi 100 letnici pa se nihče še zanimal ni za to. Slovenci, vzbudite se vendar enkrat ter ne bodite podlaga Nemčevi pti! Mari so oni slavili našega slovenskega pesnika Prešerna?! O kajpada! Še žaljene se čutijo, ako domačini kako slovensko započjo na domačih tleh. Iz Solkana pri Gorici nam poročajo namreč to le pr godbo: »Pri nas so pretepi na dnevnem redu. Proizvaja jih železniški delavci Nemci, ki delajo kakor tesarji na železniškem mostu čez Sočo. Nastopajo te hajlovce nasproti domačinom in delavcem drugih narodnosti je skrajno izživajoča.

Ti »nadljudje« postali so tako drzni, da se čutijo željene, da celo rabijatni so, ako domačini v domačih krčmah počjo slovenske pesmi. Rodoljub.

Stoletnica Schillerjeve smrti. Danes je 100 let, odkar je umrl, poleg Goetheja največji nemški pesnik, Friderik Schiller.

Iz Ajdovščine. Tukajšnji trgovci so sklenili, da bodo v poletnem času ob nedeljah in praznikih svoje trgovine zapirali točno ob 12. uri popoldne, na kar se slavno občinstvo, vljudno opozarja. Isto naj izvoli torej svoje potrebščine preskrbovati popoldne.

Radi nevarnega pretenja. Gospod Leopold Steiner je včeraj popoldne sam aretoval in tiral na policijo 21-letnega krošnjarja Josipa Egererja, kateri mu je pretil, da ga ubije. Egerer je bil pridržan v zaporu. Ne moremo pa razumeti kako se strinja Egererjevo nevarno pretenje z njegovo po hlevnostjo, ki je tolika, da se je pustil od Steinerja tirati na policijo.

Pretep vsled igre. Včeraj popoldne, okolu 4. ure, je nastal pretep v gostilni »all' antico Pacer«, ki se nahaja v hiši št. 11 v ulici del Solitario. Pretep je bil nastal vsled igre na karte, katero igro je bil izgubil Ivan Čermelj, a ni hotel plačati stavljene svote. Bila sta ranjena on in njegov nasprotnik Anton Halupka, in sicer Čermelj nad levim očesom in Halupka za desnim ušesom. Halupka je v bolnišnici a Čermelj v zaporu.

Poskus umora in samomor. — **Maščevanje odpuščenega delavca in njegov samomor.** — 42 letni delavec Fran Cegler, doma iz Pule, je delal več let v ladijedelnici sv. Marka. Lani, ko je bila spuščena v morje zadnja dovršena oklopajča, je bil pa Cegler z mnogimi drugimi delavci odpuščen iz dela v ladijedelnici. Cegler ni bil oženjen, a stanoval je z neko vdovo, ki ima 5 otrok, in on je moral skrbeti za to družino. Ker ni mogel dobiti dela drugod, je bil šel Cegler večkrat k inženirju v ladijedelnici sv. Marka, Jörgensenu — ki je doma iz Danske in 4 leta v službi v oni ladijedelnici — prosil ga, naj bi ga vzel zopet na delo. A vse njegove prošnje so bile brezuspešne. — Včeraj v jutro je šel Cegler zopet čakati inženirja pred hišo št. 18 v ulici Parquale Besenghi, v kateri isti stanuje. Kmalu po 7. uri je inženir prišel iz hiše in Cegler se mu je takoj približal in ga prosil za delo. Kakor nam poročajo nekateri, je inženir odgovoril Ceglerju, da zanj — za Ceglerja — ni dela v ladijedelnici. Na to da je Cegler potegnil iz žepa revolver in rekel: »Če ga ni za me, ga pa niti za te ne bo več« in na to da je začel streljati z revolverjem na inženirja. Vstrelil da je 5krat. Inženir se je ves krvav zgrudil na tla, ranjen v glavo in v prsi. Soproga inženirjeva je slišala strele in takoj pritekla na mesto nevarne, kjer se je v obupu zgrudila na tla. Za tem je Cegler pobegnil na neki bližnji travnik in se tam vstrelil z revolverjem v desno senco.

Inženirja, ki je oženjen in ima 2 otroka so prenesli v bolnišnico, kjer so ga zdravniki takoj preiskali in potem izjavili, da se mu reši življenje. Cegler je pa umrl kmalu potem. Truplo tega poslednjega je bilo prenešeno v mrtvašnico pri sv. Justu.

Inženir Karol Jörgenson je bil radi svoje strogosti pri delavcih nepriljubljen in je radi tega večkrat dobil pretilna pisma.

Samomor. — Včeraj zjutraj je Jakob Kosč, stanujoč pri sv. M. M. zgornji štev. 341, našel v neki posodi, katero rabijo za zalivanje, nekega moža z glavo v vodi. — Potegnil ga je ven, toda bilo je nepoznato. Zdravnik se zdravniške postaje je konstatiral smrt utopljenega. Pozneje se je dognalo, da je bil utopljenec 44-leten Anton Norbež, stanujoč pri sv. M. M. zgornji št. 379.

Lopov in nasilnik. Anton Moders, večkrat kaznovan ter izgnan iz Trsta, se kakor navadno vsi izgnanci vedno povrača nazaj na tržaška tla. Predvčerajšnjem je šel ta uzmovič v stanovanje Marije Mrak pri sv. Mariji Magdaleni zgornji ter vzel iz omare srebrno uro z verzičico in — tri jajca. Pri Vincencu Jazbicevi hiši je razbil eno šipo, ker so pa prišli domačini je lopov zbežal. Pozneje je ta nenasitnej prišel nazaj v Jazbicevo hišo, ter tam pobral razne obleke v vrednosti 70 K. Vse to pa ni bilo dovolj. Šel je še v neko bližajočo hišo ter tam od ženske zahteval 50 K.

Mrakova je bila med tem obvestila redarje, kateri so prišli na lice mesta, ravno,

ke je lopov izsiljeval svitke kronice! Da so Modersa vklebili in odpeljali v letovišče Tigor — je stvar razumljiva sama po sebi. —

Društvene vesti in zabave.
Akademsko teh. društvo »Tabor« v Gradu priredi v četrtek, dne 11. t. m. ob 7. in pol uri zvečer. I. občni zbor letnega tečaja s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnikov. 2. poročilo odbora. 3. semestralno poročilo tajnikovo, blagajnikovo, knjižničarjevo in gospodarjevo. 4.) poročilo preglednikov. 5. sprejem novih članov. 6. volitve novega odbora za letni tečaj 1905. 7. slučajnosti.
Prostor: Restauracija »Zum wilden Mann« (Jakominigasse 11).

Razne vesti.
Gledališni davek. Na Francozkem je na gledališčne vstopnice uveden 10 odstotni davek, ki donasa na leto 50 milijonov frankov. Ta denar se porablja za podpiranje ubogih.

Književnost in umetnost.
Br. 115. »Trčanskog Lloyd« lista za narodno gospodarstvo, izlazečeg svake subote u Trstu donosi u svom poslednjem broju od 6. svibnja t. g. bogati i zanimivi sadržaj.
»Trčanski Lloyd«, preporuča se sam po sebi. On donosi članke u svim strukama narodnog gospodarstva. S toga nijedan otmjeniji trgovac, industrijalac, obrtnik, posjednik, pomorac, ne bi smeo biti bez njega. Ispravišta, kavane, gostione, čitsonice, občine, banke, obrtne i vjeresijske zadruge, jednom rieči, svi bi morali držati »Trčanski Lloyd«, kojemu je zadača, da ore i radi na onom polju naše budućnosti, našeg dobrostenja, koje je jedino sredstvo našeg uzkrnućia. A to je polje: narodno gospodarstvo.

Predplata na »Trčanski Lloyd« iznosi na godinu K 12, a na pol godine K 7 u oieloj monarkiji austro ugarskoj. Izvan Austro-Ugarske, gdje godj bilo, godišnja predplata iznosi 20 franaka u zlatu. Novci i pisma šalju se vlastniku i glavnom uredniku »Trčanskog Lloyd«, g. Fr. Kučiniću, Trst, Via Fabio Severo, br. P. 104, T. 246 (vlastita kuća).

Zadnje brzojavne vesti.
Rusko-japonska vojna.

Bliža se nova velika bitka v Mandžuriji?
PARIZ 8. »Petit Journal« poroča iz Petrograda: Vesti iz Mandžurije označajo, da se čim dalje bolj množijo japonski napadi na rusko desno krilo. Vojaški dopisnik lista »Novoje Vremja« meai, da utegae sredi meseca maja priti do splošne bitke.

Brodovje Roždestvenskega.
PARIZ 8. »Agence Havas« poroča iz Saiguna: Oparovalae ladje admirala Jou quieresa, so naše brodovje Roždestvenskega v nekem zalivu, ki se nahaja južno od zaliva Honko. Roždestvenski je izjavil, da kmalo odpluje.

Dementi.
BELIGRAD 8. (Iz uradnega srbskega vira) Vesa, ki je tuzarjeva v imozemstvu, češ, da odpotuje kralj Peter v inozemstvo, je popolnoma neosnovana.

Trije turisti ponesrečili.
GRADEC 8. Glasom neke iz Aflenza danes zvečer dospele brzojavke so včeraj na Fölzsteinu padli v prepad 32-letni profesor cerkvenega prava na graškem vseučilišču dr. Viktor Wolf, potem dr. Leon Petritsch privatni docent na graškem vseučilišču in d. ž. ni računski official Stoppa. Truplo dr. Wolf, so že našli Ostala dva iščejo.

Trgovina.
Tržna poročila dne 8. maja
Tržaška borza.
Napoleon K 19.07 — 19.09 —, angleške lire K — do —, London tržni termin K 239.85 — 240.40 Francija K 95.55 — 95.61 Italija K 95.30 — 95.55 italijanski bankovci —, Nemčija K 117.20 — 117.45, nemški bankovci —, avstrijska ednotna renta K 100.40 100.70, ogrska krona renta K 97.90 98.20 italijanska renta —, kreditne akcije K 667. — 668. — državne železnice K 663.50 — 665.50 Lombard 89. — 91. —, Lloydov. akcije 650 — 655 — srečke: Tisa K 341 — 345 —, redit K 485 — do 495. —, Bodenredit 1880 K 309. — 317. —, Bodenredit 1889 K 307. — 316. —, Turške K 142.50 do 144.50 Srbske — do —.

Dunajska borza ob 2. uri pop.		
	predvčeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.90	—
» » » srebru	100.85	—
Avstrijska renta v zlatu	119.45	—
» » » kronah 4%	130.50	—
Avst. investicijska renta 3 1/2 %	95.35	—
Ogrska renta v zlatu 4%	118.10	—
» » » kronah 4%	97.95	—
» » » 3 1/2 %	89.40	—
Akcije nacionalne banke	1615. —	—
Kreditne akcije	668. —	—
London, 10 Lstr.	239.95	—
100 državnih mark	117.35	—
20 mark	23.45	—
20 frankov	19.07	—
100 ital. lir	95.35	—
Cesarski cekini	11.76	—

Pariška in londonska borza.
Pariz. (Sklep.) — Francozka renta 49.05, italijanska renta 106.30, španski exterieur 9.95, akcije otomanske banke 635. —. Menjice na London 261.75.
Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice 722 — Lombardi 96 — unificirana turška renta 88.85 avstrij. zlati rent 100.30, ogrska 4%, zlat. renta 100.50 Ländersban. — turške srečke 135. —, pariška bank. 13.38, italijanska meridionalne akcije 784. —, akcije Rio Tinto 16.01. Mlačna.
London. (Sklep.) Konsolidirane dolg 89 1/2 Lombardi 3 1/2, srebro 26 1/2, španska renta 90 1/2, italijanska renta 105 1/2, tržni d'stoni, 2 1/2, rasajica na Dunaju —, dohodki banke —, izplačila bank —, Komaj vzdržano.

Tržna poročila 8. maja.
Budimpešta. Pšenica za maj K 18.86 do K 18.90; rž za maj K — do K —; oves za maj od K 14.04 do 14.06; korusa za maj K 15. — do K 15.02.
Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg 44. 1/2, rž za julij 45. —.
New-York. (Otvor. borza.) Kava Rio za bodoče dobave, stalno, nespremenjeno, 2000 vreč.
Hamburg. (Sklep.) Kava Santos good average za maj 36 1/2, za september 37 1/2, za dec. 37 1/2, za marec 38 1/2. — Mirao. — Kava Rio nevdar loco 37 — 39, navadna realna 40 — 41 navadna dobit, 42 — 44.
Hamburg. (Sklep.) Sladkor za maj 24.45, za junij 24.45, za julij 24.50, za avgust 21.90, za september 23. —, za oktober 21. —. Trdao. — Vreme: oblačno.

Sladkor tuzemski Centrifugalni — K 74.50 do 75.50 za maj-avgust K 71.50 do 75.50. Concess. — Mellispl. prompto K 75.50, za maj-avgust K 75.50 do 76. —.
London. Sladkor iz repe surov 12 1/2 Sh. Java — Stalno.
Pariz. Rž za tekoči mesec 16 — rž za junij 16.40, za julij-avgust 15.50, za september-december 15.25 (mlačno). — Pšenica za tekoč. mesec 24.35, za junij 24.90, za julij - avgust 24.05 za sept.-december 22. — (trdno). Moka za tekoči mesec 31.70, za junij 31.95 za julij-avgust 31.90, za sept.-december 29.50 (trdno). Repično olje za tekoči mesec 50 — za junij 50.25 za julij - avgust 51.25 za september - december 52.25 (mlačno). Špirt za tekoči mesec 50.70, za junij 51.50 za julij-avgust 49.25 za september-december 42.75 (trdno). Sladkor surov 88 — uslo nov 30 1/2 - 30 1/2 (mlačno) bel za tekoči mesec 31 1/2, za julij-avgust 35 1/2, za oktober-januar 32 —, za januar-april 32 1/2, vzburjeno in neredno, razninar 69 1/2 — 70 Vreme: jasno.

Zahvala.
Podpisana izrekata presrečno zahvalo darovalcem vencev, ter vsem onim, ki so spremili k večnemu počitku najino nepozabno hčerko
Gabrijelo.
Trst, 8. maja 1905.
Karolina in Avgust Grbec.

Sprejemajo se vsakovrstna dela in po posebnih načrtih.
Ilustrovan cenik brezplačno in franko.
Tovarna pobištva
— RAFAEL ITALIA —
Velikansko skladišče in razstava
pobištva in tapetarij
TRST
ulica Malcanton štev. 1
po zelo nizkih cenah.

Tovarna pobištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa štev. 52. A (lastna hiša).
ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).
Gene, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Ilustrovan cenik brezplačno in franko

Tržaška posojilnica — in hranilnica

razpisuje mesto kontrolorja oziroma uradniško mesto.

Plača po dogovoru po enoletnem proviz. službovanju, stalno nameščenje s pravico do pokojnine.

Le dobro kvalificirani, trgovsko obraženi reflektantje naj vložijo prošnje z opisom življenja do 15. maja.

F. Pertot urar

TRST - ul. Poste nuove št. 9
priporoča veliki izbor ur: Omega, Schaffhausa, Longines, Tavanis itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za birmo. Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

Zaloga istrskih in dalmat. vin
v ulici Cecilia 16 (vogal ul. Ruggero Manna)
Zaloga je vedno preskrbljena z vini najboljših kletij. Cene: istrsko po 64 st., belo brisko po 80 st., opolo iz Visa po 72 st., vse franko na dom.
Za obilne naročbe se priporoča
IVAN TONEL

Pekarna in sladčičarna z lastno tovarno biškotov
Fran Lampe
TRST - ulica Molin Grande št. 32 - TRST
3 krat na dan svež kruh, raznovrstne madele, prvih ogrskih mlinov, fine vina v buteljkah, sladčice itd. Sprejema naročbe za sladčice.

Leon Doreghini v Trstu

Barriera vecchia 21 l. n.

Velika zaloga
pohištva, manufaktur in tapetarij.
Prosi se za obisk. — Obširno dovoljenje kredita.

Izvrstno jedilno olje
po 28 nvč. liter v novi prodajalnici
A. BERINI & A. STRINGARI
ulica di Torre bianca 45.

Kis, milo, sveče in soda.
Jedilno olje po 28 novč.

Zaloga

izvozno-marčne (Export-Märzen)
in vležane (Lager)
pive
v sodčeh in v boteljkah, kakor tudi
= kvasa =
iz tovarne **Bratov Reininghaus**
Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Giesshubler
vedno sveže kisle vode
po zmernih cenah
pri
ANTONU DEJAK junior
TRST
Via degli Artisti šte. 10.

MALA OZNANILA

V novi prodajalnici jestvin
in kolonijal Petra Petermel
v ulici Giulia št. 76
je dobili vsakovrstne jestvine
kakor: kavo, riž, testenine
(napeljske), slado, turško
in belo moko, naravno maslo,
sveče, milo, jedilno olje preve
vrste po 36 novč.
— Blago vedno sveže. —

Svoji k svojim!
Podpisani priporoča svojo
zalogo oglja, drva, pre-
moga in drugo razno kur-
javo ter petrolej. Pošil-
janje na dom.
Josip Muha,
ul. Cavana (uhod ulica Ca-
vazzeni št. 3).

Guerino Marcon
ulica Tivarnella št. 3
Priporoča svojo zalogo
oglja in drv, ki je vedno
preskrbljena z najboljšim
kranjskim blagom. Pro-
daja na debelo in drobno.
Pošiljanje na dom.
— Telefon šte. 1664. —

Narodni kolek je
vdobiti pri upravi
„Edinost“

Tomasoni Ulisse
Trst slikar-dekorater.
Sprejema delo na deželi. De-
koracije sob s papirjem. Sli-
kanje sob in napisov v vseh
slogih in na vse načine. Po-
narejen les in marmor. Bar-
vanje pohištva, podov itd. Vse
po zmernih cenah, točno in
hitro. — Delavnica: ulica Ugo
Foscolo šte. 19.

Iv. Kopač
svečar v Gorici
priporoča priznano naj-
boljše in najcenejše
voščene sveče
Cenik brezplačno in franko.

Nova prodajalnica
Romolo Perini
zlatar in draguljar
Via del Rivo 26
Sprejema poplave, kupuje
zlatu, srebrno in juvele.
Popravilja ure na jamstvo.

Prodajalnice jestvin
založeno z vedno svežim
blagom I. vrste kakor:
kavo vseh vrst, sladkorja,
olja, mila, kisa, testenin,
moke, otrobov itd. pripo-
roča svojim rojakom udani
Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vogal ul. S. F.

Nova zaloga
ovsa in sena na debelo in
drobno M. vd. Zerquench
ul. Pierluigi di Palestrina
(prej ul. delle Acque) vogal
ul. Coroneo.

Tovarna kisa
Bruschina & Hrovath
Trst - Riva Grumula 6
Zaloga vinskega kisa
in specialnih kisov.
Konkurenčne cene.

Podpisani priporoča svojo
NOVO PEKARNO
IN SLADČICARNO
pri Sv. Jakobu
Istrska ulica 12 (krova št. 50).
Vedno svež kruh. Pošilja-
nje na dom. Sprejema na-
ročila in domači kruh v
pecivo. Postrežba točna.
Benedikt Suban

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON
TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5
MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJSIH ZAHTEVAH
KATALOGI BREZPLAČNO.

Prva trž. brusilnica
na električno moč
Gualtiero Cozzio
Passo S. Giovanni št. 2
(vogal ulice Torrente na-
sproti kavarne Chiozza
izvršuje vsakovrstno bru-
šenje in poliranje.
Ima tudi v zalogi vsa-
kovrstne nože itd.

Ivan Jančar
tehn. konces. zobozdravnik
TRST ul. Torrente 32 II. n.
Delavnica za umetno zo-
bovje. Izvršuje popolno
zobovje iz kaučuka ali zlata
po francoskem sestavu. Po-
prave v 2 urah.
Cene zmerno.
Sprejema od 8—6 pop.

Podpisani priporoča svojo
NOVO PEKARNO
IN SLADČICARNO
pri Sv. Jakobu
Istrska ulica 12 (krova št. 50).
Vedno svež kruh. Pošilja-
nje na dom. Sprejema na-
ročila in domači kruh v
pecivo. Postrežba točna.
Benedikt Suban

ANTON SKERL

mehanik, zapriseženi zvedenec.
Trst - Carlo Goldonijev trg 11. - Trst.
Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“.
Napeljava in zaloga električnih zvorčkov. Izključna
prodaja gramofonov, zvonov in fonografov. Zaloga
priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica za
popravljanje šivalnih strojev, koles, motokoles itd.
Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah.
TELEFON šte. 1734.

Karlo Louvier
zlatar in draguljar
Trst - v ulici Barriera vecchia 10 - Trst.
Prodaja in zamenjava zlata, srebra in dragulj
ter izvršuje vsakovrstne poplave.

Podpisani priporoča svoj iskušeni
železni plug
s kolesi za oranje na polju, pri brajda in drevju,
za pletev, zasipanje, zrivanje itd. samovodilen,
preprost, lahek in cen. — Svoje dobro znane
škoplinice proti peronospori in svoje ne-
prenehljivo vinske stiskalnice.
ŽIVIC, inženjer - Trst
Skladišče — trgovinska ulica 2.

Drogerija
GUSTAV MARCO
ulica Giulia št. 20.
Droge, barve, pokostj, petro-
lej, čepiči, ščetke, mila, par-
fumi itd. itd.
Zaloga šip in steklenin.

FILJALKA
c. kr. privat.
AVSTR. KREDITNEGA ZAVODA
za trgovino in obrt v Trstu
sprejema:

IZPLAČILA V KRONAH	
na blagajniške nakaze	na naslovljena izplačilna pisma
proti 4 dnevni odpovedi 2 1/2 %	proti 4 dnevni odpovedi 2 1/2 %
> 30 > > 3%	> 30 > > 3%
v z atih napojnih na izplačilna pisma	
proti 30 dnevni odpovedi 2 1/2 %	
3 mes. > 2 1/2 %	
6 > 2 1/2 %	
Na blagajniške nakaze in izplačilna pisma stopi nova obrestna mera v veljavo 1. 5. o. d. 27. februarja, bodočega leta in sicer po dotični odpovedi.	
Baneciro v kronah	
z 2 1/2 % takoj v kolikor na razpolago	
Krone in zlati napojni na tekoči račun po dogovorjenih pogojih, koji se stavijo od časa do časa in sicer po toka odpovedi.	
Izdaja nakaznice	
za Dunaj, Budimpešto, Brno, Karlove vari, Reko, Lvov, Prago, Reichenberg, Opavo kakor tudi Zagreb, Arad, Belice, Gablonz, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljano, Linc, Olomuc, Saaz, Solnograd, prosto stroškov.	
Se bavi s kupovanjem in prodajo deviz, drobica in vrednostij.	
Sprejema iztirjevanje taljandov, dvignjenih vrednosti, kakor tudi vseb drugih iztirjevanj.	
Daja predjume	
na Warrant in vrednosti po jako zmernih pogojih.	
Krediti na karikacijske listine	
se otvorijo v Londonu, Parizu, Berlinu in drugih mestih po ugodnih cenah.	
Kreditna pisma	
se izdajajo v katerikoli mesto.	
Hranila.	
Sprejema se v pohrano vrednostne listine, zlat in srebrni denar in bančni listki. Pogoje daja blagajna zavoda.	
Menične nakaznice.	
Pri blagajni zavoda se izplačujejo menične nakaznice „Banca d'Italia“ v italijanskih lirah ali v kronah po dnevnem kurzu.	

za Dunaj, Budimpešto, Brno, Karlove vari, Reko, Lvov, Prago, Reichenberg, Opavo kakor tudi Zagreb, Arad, Belice, Gablonz, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljano, Linc, Olomuc, Saaz, Solnograd, prosto stroškov.

Se bavi s kupovanjem in prodajo deviz, drobica in vrednostij.

Sprejema iztirjevanje taljandov, dvignjenih vrednosti, kakor tudi vseb drugih iztirjevanj.

Daja predjume

na Warrant in vrednosti po jako zmernih pogojih.

Krediti na karikacijske listine

se otvorijo v Londonu, Parizu, Berlinu in drugih mestih po ugodnih cenah.

Kreditna pisma

se izdajajo v katerikoli mesto.

Hranila.

Sprejema se v pohrano vrednostne listine, zlat in srebrni denar in bančni listki. Pogoje daja blagajna zavoda.

Menične nakaznice.

Pri blagajni zavoda se izplačujejo menične nakaznice „Banca d'Italia“ v italijanskih lirah ali v kronah po dnevnem kurzu.

Nad 40-leten vspeh.

Najstarejša medicinska specialiteta naše pokrajine.

PASTIGLIE PRENDINI

(od ogolunjene sladke skorje)

Iznajditelj in izdajatelj P. PRENDINI v TRSTU.

Odlikovane z kolajnami in diplomami na prvih mejnarodnih razstavah.

Počastene se zaupanjem odličnih zdravnikov ter predpisane kot domače zdravilo pri: grlobolu, kašlju, hripavosti, upadanju glasu, kataru.

Zamorejo jih uživati tudi otroci, nadalje pevci, govorniki ter učitelji, da zadobé čist in svež glas.

NB. Pazite na nepošteno ponarejanja ter zahtevajte vedno „Pastiglie Prendini“.

V škaticah: v lekarni „Prendini v Trstu“ ter v vseh boljših lekarnah tukaj in v Evropi.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da sem otvoril na

Opčinah

Restavrant Hacker

opremljen po zahtevah, preskrbljen s slovečimi vini in najboljšim kraškim teranom.

Vodstvo poverjeno je g. Angelju Palma, bivšemu voditelju „Grand Restavrant Hacker“ tako, da slavno občinstvo dobi tudi na Opčinah vso tisto udobnost, katero sme danes zahtevati.

Uverjen, da ga bo ugledno meščanstvo podpiralo kakor do sedaj, beleži udani

EMIL HACKER.

Za bolne na želodcu.

Vsakemu, kateri si nakopje želodčne bolezni s prehlajenjem ali s prenapolnjenjem želodca, življenje pomankljivih, težko prebavnih, prevročih ali premrzlih jedil, z nerednim življenjem kakor n. pr. želodčni katar, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljanje ali zasliženje priporoča se dobro domače zdravilo, katerega izvrstno zdravilno delovanje je že izza več let preskušeno. To zdravilo je

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

To zeliščno vino je sestavljeno od izvrstnih, zdravinomernih zelišč in dobrih vinom, jači in oživlja c prebavni sistem človeka Zeliščno vino odstranjuje vse nerednosti v krvnih cevah in daje vspešno novo napravo zdrave krvi.

S pravočasno porabo zeliščnega vina zamore se odpraviti želodčne slabosti že v kali. Ne smemo tedaj pozabiti, dati prednost porabi tega vina pred vsemi ostrimi, ter zdravju škodljivimi razjedljivimi sredstvi. Vsi pojavi kakor: glavobol, riganje, rezavica, napenjanje, slabosti z bruhanjem, kateri se pri dolgotrajnih (zastarelih) bolečinah, na želodcu tako radi pojavljajo, odstranijo se čisto že po enkratnem pitju tega vina.

Zapiranje človeške potrebe in nje neprijetne posledice kakor: stiskanje, ščipanje, bitje srca, napenjanje in tudi strmenje krvi v jetrah, vranici in sistemu vratnih živec (haemorrhoidne bolečine), odstranjuje se s zeliščnim vinom hitro in voljno. Zeliščno vino odpravlja vsako neprebavo, podeljuje prebavnemu sistemu povzdigo in odstranja iz želodca z lahkim čistilom človeka vse nečredne tvarine.

Mršav in bled pogled človeka, pomanjkanje krvi, oslabiljenje navadne posledice slabe prebave, pomanjkljivega naraščanja krvi in bolehnega stanja jeter.

Pri popolnem pomanjkanju volje do jedi, pod nervoznem zbeganjem in otožnostjo kakor tudi pogosti glavobol in nespanje provzročajo večkrat takim bolnikom hiranje.

Zeliščno vino daje oslabei telesni moči svežo vspodbuj. Zeliščno vino podeljuje človeku voljo do jedi, pospešuje prebavo in redivo, vspodbuja močno menjavo snovi, povspesuje in izboljšuje tvarjenje krvi, olajšuje razdražene čute in podeljuje bolnikom nove moči in novo življenje. — To dokazujejo mnogostevila priznanja in zahvalna pisma.

Zeliščno vino prodaja se v steklenicah po 3.— in 4.— v lekarnah v Trstu, Šklednju, Miljah, Kopr, Sežani, Trzinu, Ronkah, Fiumicelu, Ogleju, Gradežu, Izoli, Piranu, Pazinu, Buzetu, Postojni, Vipavi, Ajdovščini, Gorici, Gradišču ob Soči, Korainu, Romansu, Čaplungu, Cervinjanu, Umagu, Bujani, Vižinadi, Montoni, Lovranu, Opatiji, Voloskem, Reki, Bukaru, Sušaku, Čabarju, Ribnici, Vrhniki, Idriji, Kanalu, Čedadu, Vidmu, Morletanu, Palmanovi, Latisani, Portogruaru, Vodnjanu, Pulju, Labinju, Cresu, Černomblju, Metliki, Novemestu, Trebnjem, Litiji, Ljubljani, Kamniku, Škofljoki, Kranju, Tolminu, Iarcentu, Stanjelu Codroipo, St. Vidu ob Tagliamentu, Pordenone, Motta di Livenza, Trevisu, Losinju, Arbe, Novi, Cirkvenici, Ogulin, Vrbovsko, Karlovac, Jaska, Samobor, Brežce, Krško, Podčetrtek, Pregrada, Rogatec, Celje, Pliberk, Radovljica, Trzin, Tivzi, Rigolato, Pieve di Cadore, Serarolo, Longarone, Belluno, Cogne, Padovi, Chioggia, Rovigo, Pago, Zadar; itd. kakor tudi v lekarnah vseh drugih večjih ali manjših krajeh Istre, Dalmacije, cele Avstro-Ogrske in sosednjih deželah.

Tudi pošiljajo lekarni v Trstu 3 ali več steklenic zeliščnega vina po originalni ceni v vse kraje Avstro-Ogrske.

Svari se pred ponarejanjem!
Zahteva naj se izrečno
Hubert Ullrich-ovo Zeliščno vino.

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„Slavija“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 29.217.694/46 K, izplačane odškodnine: 78.324.623/17 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najakutneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokristne namene.